

Nursipalu harjutusvälja laiendamine

Harjutusvälja laiendamise vajadus

- Eesti suurendab kaitsekulutusi ja investeerib uutesse relvasüsteemidesse.
- NATO otsustas juunis Madridi tippkohtumisel, et tugevdab oma idatiiva kaitset, sh Eesti kaitseks luuakse diviisi struktuur ja määratakse täiendavad liitlasüksused.
- Eestis on hetkel vaid üks suurem harjutusväli – Kaitseväe keskpõlvügoon – kus on võimalik teha soomusmanöövri ning kaudtuleharjutusi. Keskpõlvügoon on täna juba pea 100% hõivatud.
- 2. jalaväebrigaadil puudub piisavalt suur ja Võru lähedal asuv harjutusala.
- Lõuna-Eesti julgeoleku vaatest on oluline, et just seal paiknev 2. jalaväebrigaad viiakse üle soomustransporditeele ning brigaad saab juurde täiendavad K9 Kõu liikursuurtükid.
- Eesti sõjaaegse kaitseväe suurus ulatub varsti rohkem kui 36 000 võitlejani, kuivõrd maakaitset suurendatakse kaks korda 20 000 võitlejani.
- Sammhaaval suurendame ajateenistusse kutsutavate hulka 4000-ni.
- Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus on kaalunud alternatiive üle terve Lõuna-Eesti, kuid Nursipalu harjutusvälja arendamine on ainuke realistlik lahendus, sest kasutab ära võimalikult palju riigimaid (ca 75%), puudutab võimalikult vähe kodusid ja kasutab ära olemasolevat kaitsetaristut (sh olemasolev Nursipalu harjutusväli). Lähemalt:
 - Elu- ja ühiskondlike hoonetega eraomandis olevaid katastriüksuseid on Nursipalu laiendades 21 ning Orava lähistel 85.
 - Lisaks on Orava piirkonnas oluliselt suurem looduskaitsete piirangute osakaal.
 - Looduskaitsete piirangud välistavad ka Karula piirkonna.
 - Soontaga puhul on välistavaks teguriks ka looduskaitsete piirangud ja kaugus Taara linnakust.
 - Ahja piirkonnas on sobivad alad kaitseväe vajadustele liiga väikesed.
 - Ida-Virumaal asuv Sirgala harjutusväli
 - jääb 2. jalaväebrigaadist aga kaugeks (kütuse- ja ajakulu);
 - seda kasutavad Jõhvi sõjaväelinnaku üksused (Kalevi ja Viru jalaväepataljon, tankitõrjekompanii) ning kaitseliidu malevad;
 - seda laiendatakse niigi olemasolevate kaevanduste aladele, et pakkuda Tapal paiknevale 1. jalaväebrigaadile paremaid väljaõppevõimalusi.
 - Ka merealad ei sobi 2. jalaväebrigaadile
 - kuna seal ei ole võimalik teha soomusmanöövri ning liikumisega laskeharjutusi. Senised kasutused olevad merealad on kasutusel peamiselt mereväel ning õhutõrjepataljonil;
 - oluline on ka keskkonnaaspekt, kuna merel laskeharjutuste tegemine on ajaliselt väga piiratud (lindude ränne, hüljeste poegimine jpm).

Nursipalu harjutusvälja laienduse ulatus

- Laiendusala ulatub Antsla, Rõuge ja Võru valla alale.
- Säilitamiseks võimalikult palju kohalikku kogukonda, on tehtud Kaitseväe vajadustes järeleandmisi ja vähendatud soovitava ala suurust ligemale 10 000 hektarini (koos olemasoleva 3134 hektari suuruse Nursipalu harjutusväljaga).
- Arvestades relvasüsteeme ja nende ohualasid, mille kasutamist on vajalik harjutada (näiteks kaudtule- ja soomusmanöövri harjutusi), oluks vajalik harjutusala suurus ligemale 12 000 ha. See oluks samas suurusjärgus Harjumaal asuva Kaitseväe keskpõlvügooniga.
- Eelkõige toimub laiendus riigimaade arvelt (ca 75%), et see puudutaks võimalikult vähe erakinnistuid.

- Harjutusvälja laienduse ala sisse jääb paraku 217 eraomandisse kuuluvat maaüksust, sh 21 maaüksust, millel asub Maa-ameti registri andmetel eluhoone.
- Kuna tegemist on sealhulgas ka reaalseste kodudega, siis Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus valmis kulutama aega ja energiat, et leida kõigile osapooltele sobiv lahendus

Lahendused kohalike inimestega

- Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse eesmärk on jõuda eraomanikega kokkuleppele kinnisvara avalikus huvides omandamis seadusest (KAHOS) lähtudes - kokkuleppel maaomanikuga saab toimuda kas müügitehing või maade vahetamine.
- Varasemas praktikas ei ole vaid ühel juhul õnnestunud omandamise osas jõuda kokkuleppele.
- Tõenäoliselt võtab kogu harjutusvälja ala välja arendamine, sh maade omandamine mõned aastad.
- Harjutusvälja laienduse huvialasse jäävad maad omandatakse õiglases väärtuses. Saadav hüvitis peab võimaldama panna omanikku võimalikult sarnasesse olukorda, kus ta oli enne omandamise vajadust.
- Hindamisel määratakse hüvitusväärtus (mitte turuhind), millele on võimalik lisada kokkuleppele jõudmisel motivatsioonitasu 20% (kuid mitte vähem kui 0,8-kordne ja mitte rohkem kui 50-kordne keskmine brutokuupalk) ja täiendav hüvitis 10%, kui omandataval kinnistul asub hoone, mida kasutatakse elamiseks.
- Kinnisvara väärtust hindavad kutselised erapooletud hindajad.
- Riigile kinnisvara müügi puhul kehtib tulumaksuvabastus.
- Alternatiiviks ka vahetusmaa leidmine. Võimalik on vahetada kinnisasja, kuid vahetatavad kinnisasjad peavad paiknema sarnases turupiirkonnas ja riigilt vahetuseks pakutava kinnistu väärtus võib olla maksimaalselt 30% kõrgem omandatava kinnistu väärtusest. Väärtuste vahe tuleb tasuda sellel osapoolel, kes vahetuse tulemusena saab kallima kinnistu.
- Samuti kaardistatakse soove ja huvisid harjutusvälja mõjualas ja selgitatakse vajadusi ja võimalusi mõjude kompenseerimiseks.
- Kaitseministeeriumi valitsemisala töötab selle nimel, et võimalikult palju leevendada laiendusega kaasnevat mõju kohalikele elanikele ja keskkonnale. Keskkonna- ja sotsiaalmajanduslikud mõjud kaardistatakse ja koostatakse leevendusmeetmed.
 - Koostamisel on sõjaväe linnaku sotsiaalmajanduslike mõjude hindamine Tapa linnaku näitel.
 - Tellitud on harjutusvälja keskkonnaülevaade koos asjakohast mõju hindamist vajavate mõjude ja uuringu vajaduste kaardistusega.
 - Kindlasti toimub müra modelleerimine, kuna laienemisega kaasneb kindlasti müra kasv ja leviku ulatus.

Juhime tähelepanu asjaolule, et Nursipalu harjutusala laienduse huviala piir on avalik, mistõttu võivad esineda olukorrad, kus maaomanikud saavad ostupakkumusi ka kiireid tehinguid pakkuvatelt kinnisvara kokkuostjatelt. Palume müügisoovi korral igal juhul oodata ära Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse pakkumus, sest:

1. riik maksab kinnistu ostu korral motivatsioonitasu 20% (kuid mitte vähem kui 0,8-kordne ja mitte rohkem kui 50-kordne keskmine brutokuupalk);
2. riik maksab elamiseks kasutatava hoone ostu korral hüvitist 10%;
3. riigile kinnisvara müügi korral kehtib tulumaksuvabastus (20%).

Paralleelselt maade omandamisega toimub lisaks:

- Tsiatsungõlmaale harjutusvälja teeninduskeskuse kolimine;
- Sõmerpalu-Nursi riigimaanteele alternatiivse trassi projekteerimine-ehitamine.